

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Det unge Tyskland (1890)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 477. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes06-shoot-idm139753870007808/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Efesus den store kloge Hedning, der former Gudeskikkelser; i Heines synske Hjerne var der det Gran af guddommeligt Gal-skab, som var fornødent for at Købmandssønnen fra Düsseldorf skulde kunne forstaa og gengive det gamle Indiens selvopgivende Drømmeri.

Skarpere endnu træder Heines stilistiske Ejendommelighed frem paa Baggrund af Goethe's, naar vi sammenligner Udtryk for det, som ikke er egenlig Attraa, men den rene Elskovslængsel, hos dem begge.

Man mindes f. Eks. hos Goethe disse Linjer, der er lagte Mignon i Munden:

Den, der har Længsten kendt, véd hvad jeg lider,
 mens jeg, af Savnet brændt, alene strider.
 Mod Firmamentet vendt til alle Sider
 jeg ser; min Ven er sendt bort over Vidder.
 Jeg svimler. Det er endt. Min Sjæl sig vrider.
 Den, der har Længsten kendt, véd hvad jeg lider.

Dette er Mesterens fulde Poesi. Der er anvendt megen Kunst paa Gengivelsen af Længselens tærende Enstonighed: de seksdobbelte Rim, de smægtende Vers. Endelig de djærve virkelighedstro Udtryk.

Men man sammenligne nu Heines Udtryk for den rene Elskovslængsel, hvor han naaer højest. Saa ser man, hvad den anskueliggørende Fantasi og den fuldendte Ordknaphed i denne Stil, hvis Udviklingshistorie vi har eftervist hos ham, kan frembringe for Tid og Evighed:

Et Grantræ staar alene
 i Nord paa en Klippetind.
 Det slumrer. Isen og Sneen
 hyller det trindtom ind.

Det drømmer om en Palme,
 der fjernt i tropisk Natur
 ensom i Tavshed sørger
 mod Bjergets glødende Mur.

Det er neppe rimet. Det er kun dette: Granen drømmer i Sneen, Palmen sørger tavs i Solheden. Det er ikke netop set; det er tænkt eller fundet, derfor ikke til at male — jeg har set det malt paa en tysk Udstilling, et ved sin Idiotti rent latterligt